

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 384/2023-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľiek

;
; a
, právne zastúpených advokátkou
, proti postupu a I. výroku
uznesenia Okresného súdu Bratislava V č. k. 1 D 838/2013-391 z 11. novembra 2020 a uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 10 CoD 1/2021-489 z 26. februára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľiek a skutkový stav veci

1. Sťažovateľky sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. júna 2023 domáhajú vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a I. výrokom uznesenia Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 D 838/2013-391 z 11. novembra 2020 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu z 11. novembra 2020“) a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 10 CoD 1/2021-489 z 26. februára 2021 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“ alebo spolu ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“).

Sťažovateľky navrhujú napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľky tiež navrhujú, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu opraviť doložku

právoplatnosti a vykonateľnosti uznesenia okresného súdu č. k. 1 D 838/2013-61 z 27. marca 2014 (ďalej len „uznesenie z 27. marca 2014“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľky sú dedičkami po poručiteľovi [REDAKOVANÉ]. Ako dedička po nebohom prichádza do úvahy ešte [REDAKOVANÉ] (ďalej len „dedička 4“). Okresný súd dedičské konanie uznesením z 27. marca 2014 prerušil (výrok I) a uložil dedičke 4, aby do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto uznesenia podala na okresnom súde proti sťažovateľkám žalobu o určenie neplatnosti listiny o vydedení (výrok II).

3. Konanie o určenie neplatnosti listiny o vydedení bolo vedené na okresnom súde pod sp. zn. 43 C 284/2014. Okresný súd v uvedenom konaní v plnom rozsahu vyhovel žalobe dedičky 4. Proti rozhodnutiu podali sťažovateľky odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol rozsudkom č. k. 7 Co 266/2019 z 26. februára 2020 tak, že rozsudok okresného súdu č. k. 43 C 284/2019 z 1. apríla 2020 potvrdil. Proti potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu sťažovateľky podali dovolanie, ktoré je vedené na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 6 Cdo 194/2020. V rámci konania o určenie neplatnosti listiny o vydedení sťažovateľky namietali oneskorené podanie žaloby. Okresný súd včasnosť podania žaloby vyriešil ako prejudiciálnu otázku, pričom dospel k záveru, že žalobkyňa – dedička 4 podala žalobu jednoznačne včas.

4. Sťažovateľky sa podaním z 20. augusta 2020 (okresnému súde doručeným 31. augusta 2020) domáhali opravy doložky právoplatnosti a vykonateľnosti uznesenia z 27. marca 2014. Tiež navrhli nepokračovať v konaní o dedičstve do skončenia dovolacieho konania vedeného na najvyššom súde pod sp. zn. 6 Cdo 194/2020.

Požiadavku na opravu doložky právoplatnosti a vykonateľnosti sťažovateľky odôvodňovali tým, že dedička 4 uznesenie z 27. marca 2014 prevzala 2. apríla 2014, a nie 3. apríla 2014. V súvislosti s týmto tvrdením poukazovali na prepísaný dátum na doručenke a predložili okresnému súde vyjadrenie pošty.

5. Okresný súd napadnutým uznesením z 11. novembra 2020 vo výroku I návrh sťažovateľiek na opravu doložky právoplatnosti a vykonateľnosti zamietol a výrokom II prerušil konanie do skončenia dovolacieho konania vedeného najvyšším súdom pod sp. zn. 6 Cdo 194/2020.

Vo vzťahu k zamietnutiu návrhu na opravu doložky právoplatnosti okresný súd obsahlo poukázal na závery a zistenia o doručovaní uznesenia z 27. marca 2014, ktoré boli v rámci prejudiciálnej otázky riešené v konaní o určenie neplatnosti listiny o vydedení a konštatoval: *„vyznačenie dňa právoplatnosti 22.04.2014 a dňa vykonateľnosti 22.05.2014 je na uznesení o prerušení dedičského konania za dňa 27.03.2014. sp. zn. 1 D/838/2013-61, Dnot 97/2013 vyznačené správne v súlade s § 159 a 161 O.s.p., a preto tvrdenie dedičiek 1/ až 3/ v podanej žiadosti o opravu doložky právoplatnosti a vykonateľnosti predmetného uznesenia je nepravdivé, nedôvodné a účelovo špekulatívne prekrúcané. Nie je preto daný žiaden dôvod na opravu tohto administratívno-technického úkonu, lebo dátumy právoplatnosti aj vykonateľnosti sú v ňom*

vyznačené správne v súlade so zisteným skutkovým aj právnym stavom veci.“ Napokon okresný súd nad rámec prijatých záverov v bode 19 odôvodnenia napadnutého uznesenia tiež uviedol, že aj keby boli tvrdenia sťažovateľiek pravdivé – teda, že dedička 4 prevzala sporné uznesenie o jeden deň skôr, nič by to nezmenilo na situácii, že žaloba o určenie neplatnosti listiny o vydedení bola podaná včas.

6. Sťažovateľky podali proti I. výroku uznesenia z 11. novembra 2020 o zamietnutí návrhu na opravu doložky právoplatnosti odvolanie. Krajský súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že tento výrok okresného súdu zrušil. Zrušenie napadnutého výroku odôvodnil krajský súd v stručnosti tým, že ani neexistovali dôvody na jeho vydanie. Odvolací súd poukázal na vyhlášku Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov a zdôraznil, že doložka právoplatnosti a vykonateľnosti nie je obsahovou náležitosťou uznesenia, pretože nie je súčasťou jeho výroku, ale ani jeho odôvodnenia, resp. poučenia o opravnom prostriedku. Pokiaľ je účastník toho presvedčenia, že dátum právoplatnosti a vykonateľnosti uznesenia nebol okresným súdom správne uvedený, potom nič nebráni tomu, aby požiadal o opravu tohto administratívno-technického úkonu priamo na okresnom súde. Navyše aj krajský súd poukázal na závery o doručovaní uznesenia z 27. marca 2014 prijaté v rámci konania o určenie neplatnosti listiny o vydedení a zhrnul všetky pre vec podstatné skutkové okolnosti. V závere krajský súd konštatoval, že s prihliadnutím na to, že doložka právoplatnosti nie je súčasťou súdneho rozhodnutia, nie je možné ju opravovať prostredníctvom § 164 Občianskeho súdneho poriadku (platného v čase rozhodovania o prerušení konania, pozn.).

7. Proti uzneseniu krajského súdu podali sťažovateľky dovolanie podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V dovolaní namietali, že okresný súd ani krajský súd nedali odpoveď na zásadnú otázku, a to kedy bolo dedičke 4 uznesenie z 27. marca 2014 doručené. Rozhodnutiam okresného súdu a krajského súdu zároveň vyčítali, že sa nevysporiadali s predloženými dôkazmi – vyjadrením pošty a tiež že ony samy nemali možnosť vyjadriť sa k všetkým vykonaným dôkazom.

8. Najvyšší súd uznesením č. k. 4 Cdo 279/2021 z 28. marca 2023 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) dovolanie podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné odmietol. Dovolací súd najprv skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie prípustné. V tomto dospel k negatívnemu záveru a konštatoval, že „... *uznesenie odvolacieho súdu, ktoré judikatúra dovolacieho súdu nepovažuje za rozhodnutie vo veci samej a ani rozhodnutie, ktorým sa konanie končí (pozri R 19/2017). Takýmto rozhodnutím nie je ani uznesenie odvolacieho súdu, ktorý zrušil uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku, ktorým návrh dedičiek 1/ až 3/ na opravu doložky právoplatnosti a vykonateľnosti uznesenia zo dňa 27.3.2014, č. k. 1 D/838/2013-61, Dnot 97/13 zamietol. Ide o uznesenie okresného súdu, ktoré v zmysle § 221 ods. 1 písm. i/ OSP nemalo byť vydané, doložka právoplatnosti a vykonateľnosti nemá povahu súdneho rozhodnutia, ale len osobitného úkonu súdu v podobe osvedčenia určitej právnej skutočnosti a zakladá len vyvrátiteľnú domnienku správnosti údajov, ktoré osvedčuje. Najvyšší súd v rozhodnutí publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej*

republiky ako judikát R 77/2021 uviedol, že súd je oprávnený posúdiť ako otázku predbežnú, kedy nadobudlo súdne rozhodnutie v inej veci právoplatnosť; pri posúdení tejto otázky nie je viazaný vyznačenou doložkou právoplatnosti. Pri posudzovaní správnosti údajov vyznačených v doložke nie je obmedzený žiadnou lehotou.“. V tejto súvislosti najvyšší súd zároveň poukázal na to, že stále prebieha dovolacie konanie vo veci určenia neplatnosti listiny o vydedení, v rámci ktorého bola právoplatnosť uznesenia z 27. marca 2014 riešená ako prejudiciálna otázka. V závere odôvodnenia uznesenia najvyšší súd napokon konštatoval, že odvolací súd pri zrušení výroku okresného súdu o zamietnutí návrhu na opravu doložky právoplatnosti postupoval zákonným spôsobom.

II.

Argumentácia sťažovateľiek

9. Sťažovateľky v ústavnej sťažnosti o nesprávne vyznačenom dátume právoplatnosti a vykonateľnosti uznesenia z 27. marca 2014 zopakovali argumentáciu, ktorú predniesli v návrhu na opravu doložky právoplatnosti, ako aj v odvolacom a dovolacom konaní. Sťažovateľky sú naďalej presvedčené, že dedička 4 prevzala uznesenie o prerušení konania 2. apríla 2014, a nie až 3. apríla 2014. V ústavnej sťažnosti niekoľkokrát zdôraznili, že všeobecné sudy nepochopiteľne argumentujú tým, že žalobu o určenie neplatnosti listiny o vydedení podala dedička 4 včas, čo podľa ich názoru nemá nič spoločné s tým, že dátum na doložke právoplatnosti je vyznačený nesprávne. Touto skutočnosťou napokon aj odôvodňujú porušenie svojich práv.

10. Okrem uvedeného sťažovateľky namietali aj nedostatočné odôvodnenie a vnútornú rozpornosť napadnutých rozhodnutí (mimo uznesenia najvyššieho súdu, pozn.). Všeobecné sudy kritizovali v tom, že sa nevysporiadali s predloženými dôkazmi, najmä s predloženým vyjadrením pošty, v ktorom sa pošta vyjadrila, že podľa jej šetrenia dedička 4 prevzala súdnu zásielku 2. apríla 2014. Sťažovateľky tiež namietali, že nemali možnosť vyjadriť sa k podaniam, ktoré okresnému súdu doručila dedička 4. Za zásadné pochybenie považovali sťažovateľky skutočnosť, že všeobecné sudy nedali jednoznačnú odpoveď na otázku, kedy dedička 4 prevzala uznesenie o prerušení konania, a tiež záver krajského súdu, že ako účastníčky konania nemajú nárok na opravu chybné vyznačenej doložky právoplatnosti a vykonateľnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je presvedčenie sťažovateľiek o nesprávne vyznačenom dátume na doložke právoplatnosti a vykonateľnosti uznesenia okresného súdu z 27. marca 2014. Porušenie práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces odôvodnili tým, že napadnutými rozhodnutiami všeobecné sudy doložku právoplatnosti neopravili v zmysle ich požiadavky.

III.1. K namietanému uzneseniu okresného súdu z 11. novembra 2020:

12. Ústavnú sťažnosť proti napadnutému uzneseniu okresného súdu z 11. novembra 2020 vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv je potrebné odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej

republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)

13. Ako z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

14. Proti uzneseniu okresného súdu z 11. novembra 2020 sťažovateľky podali odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu právam sťažovateľiek podľa ústavy a dohovoru mal krajský súd v rámci odvolacieho konania. Tým je zároveň v uvedenom rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu.

III.2. K namietanému uzneseniu krajského súdu:

15. V poslednej vete § 124 zákona o ústavnom súde sa uvádza, že ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

16. Princíp zachovania lehoty po podaní dovolania aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ako aj zákonná úprava počítajúca plynutie lehoty dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku však v každom prípade predpokladajú riadne využitie mimoriadneho opravného prostriedku. O riadnom využití mimoriadneho opravného prostriedku pritom nemožno hovoriť v prípade, že je podaný neoprávnenou osobou, je podaný po lehote, je podaný bez povinného právneho zastúpenia advokátom, prípadne ak je podaný proti rozhodnutiu, proti ktorému právna úprava možnosť podať mimoriadny opravný prostriedok nepripúšťa. V opačnom prípade by sme totiž pripustili možnosť špekulatívneho predlžovania lehoty na podanie ústavnej sťažnosti.

O tento prípad ide aj vo veci sťažovateľiek. Sťažovateľky dovolaním napadli uznesenie krajského súdu, ktorým krajský súd ako súd odvolací rozhodoval o ich odvolaní proti výroku okresného súdu o zamietnutí návrhu na opravu doložky právoplatnosti. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí za splnenia podmienok uvedených pod písmenami a) až f).

17. Vo veci sťažovateľiek však v žiadnom prípade nemôžeme hovoriť o tom, že by v prípade namietaného uznesenia krajského súdu šlo o rozhodnutie vo veci samej alebo rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, ako to predpokladá § 420 CSP. Krajský súd a tiež najvyšší súd celkom správne vo svojich rozhodnutiach uviedli, že doložka právoplatnosti je len administratívno-technický úkon. Nejde o súčasť meritórneho ani procesného rozhodnutia. Nadobudnutie právoplatnosti a vykonateľnosti konkrétneho rozhodnutia je právnou skutočnosťou, ktorá nastane bez ohľadu na vôľu účastníkov konania či príslušného súdu. Sťažovateľky v ústavnej sťažnosti tvrdili, že všeobecné súdy porušili ich základné práva tým, že prijali záver, že na opravu doložky právoplatnosti nemajú nárok. Ústavný súd však konštatuje, že toto tvrdenie sťažovateľiek

je nepravdivé a zavádzajúce. Zo žiadneho k ústavnej sťažnosti pripojeného rozhodnutia toto tvrdenie totiž nevyplýva. Všeobecné súdy iba konštatovali, že opravu doložky právoplatnosti ako administratívno-technického úkonu nie je možné urobiť vo forme samostatného rozhodnutia – uznesenia. Okrem uvedeného je tiež nepravdivé tvrdenie, že príslušné súdy nezodpovedali sťažovateľkami kladenú otázku o momente doručenia uznesenia z 27. marca 2014 dedičke 4. Uvedený problém bol vyčerpávajúcim spôsobom vyriešený v rámci konania o určenie neplatnosti listiny o vydedení, ako aj v rámci namietaného konania pred okresným súdom aj krajským súdom. Ak sťažovateľky v ústavnej sťažnosti prezentovali názor, že chybné vyznačená doložka právoplatnosti a podanie žaloby o určenie neplatnosti listiny o vydedení nemajú spojitosť s porušením ich práv, potom je nutné konštatovať, že sťažovateľky neprezentovali medzi namietanou vadou a ich základnými právami žiadnu príčinnú súvislosť. Napokon nie je zanedbateľná ani skutočnosť, že teraz prejednávanou ústavnou sťažnosťou sa sťažovateľky pokúšajú ovplyvniť skutočnosť, ktorá objektívne nastala v roku 2014.

18. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, proti ktorému zákon tento opravný prostriedok neprípúšťa, nemožno prihliadať na rozhodnutie najvyššieho súdu o jeho odmietnutí v súvislosti s plynutím dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 103/09, I. ÚS 49/02, I. ÚS 134/03, I. ÚS 209/03). Neprípustné dovolanie nemožno totiž z hľadiska čl. 127 ods. 1 ústavy považovať za účinný a dostupný právny prostriedok nápravy, ktorý je predpokladom (podmienkou) podania ústavnej sťažnosti na ústavnom súde podľa tohto článku ústavy, a na jeho podanie nie je preto z hľadiska plynutia uvedenej lehoty na podanie sťažnosti na ústavnom súde možné prihliadať (IV. ÚS 163/2018, II. ÚS 442/2019, II. ÚS 502/2021).

19. Vzhľadom na už uvedené preto ústavný súd musí konštatovať, že sťažovateľky podali mimoriadny opravný prostriedok, teda dovolanie, proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, hoci zákon možnosť podať tento mimoriadny opravný prostriedok proti takému rozhodnutiu neprípúšťa.

V ich prípade nemožno hovoriť o riadnom vyčerpaní opravného prostriedku, a preto nemožno lehotu na podanie ústavnej sťažnosti počítať od momentu, keď im bolo doručené rozhodnutie najvyššieho súdu o tomto mimoriadnom opravnom prostriedku, ale od momentu, keď napadnuté uznesenie krajského súdu (uznesenie o odvolaní) nadobudlo právoplatnosť.

20. Z napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že právoplatnosť nadobudlo 14. júna 2021. Ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 6. júna 2023, teda celkom zjavne po uplynutí lehoty dvoch mesiacov vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu.

21. Vzhľadom na uvedené ústavný súd túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

22. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku z dôvodov podľa § 56 ods. 2 písm. a) a f) zákona o ústavnom súde bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej uvedenými (príkaz na opravu, náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. augusta 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu